Ner 176. ROK 1835. SRODA 5 SIERPNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE. Dziś N. P. M. Snieżnej.

IMIONA SŁAWIANSKIE. Dziś Stanisława.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne.

Dzień	godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Réaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	7	27"6 "'. 263	† 11° . 7	5"', 95	Pł, Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz
	12	6 . 732	† 17 . 4	6, 27	,, mocny	,, ,,	Deszcz
4	3	6 , 928	† 17 . 2	6, 79	Pł.Zachodni mocny	,, ,,	
	9	7 , 012	† 12 , 8	5, 94	,, średni	,, ,,	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Część Urzędowa

Nr 6078.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI
Wolnego Niepodległego i Sciśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż na mocy uchwały Senatu Rządzącego w dniu 7 lipca r. b. do N. 4123 zapadłéj odbędzie się w biórze Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi w dniu 17 sierpnia r. b. przed południem, licytacya wyrobów stolarskich w domu roboczym znajdujących się, jako to: fryzów dębowych sztuk 2500 i krzeseł 24. Cena pierwszego wywołania ustanowioną jest w summie złp: 333 gr: 10. Chęć licytowania mający winien będzie złożyć vadium w kwocie złp: 34, przedmioty przez licytacyą sprzedanemi być mające, widzieć można w domu roboczym każdego czasu.

Kraków duia 29 lipca 1835 r.

Senator Prezydujący
X. Walczyński.
Konwicki Sekr: Wyd.

Wskutek reskryptu Wys: Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa z okręgiem z dnia 30 lipca 1835 r. N. 3502, podpisany podaje do publicznéj wiadomości iż w dniu siódmym (7) sierpnia r. b. 1835 o godzinie 3 z południa w wsi Zielonkach w domu plebańskim odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyą zboża różnego gatunku na pniu i w snopie, do massy po niegdy X. Janie Dzianott należącego, a to za gotową courant monetę.

Kraków 31 lipca 1835 r.

Andrzej *Jaroszewski* Not: Pub.

Ceny zboża w czterech gatunkach na targowicy w Kleparzu przy Krakowie sprzedawanego.

Dnia 3 i 4 Sierpnia 1835 r.		1.		2.		3.		4	
		Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
Korzec	Pszenicy..	25	24	23	15	21	—	20	—
—	Zyta........	18	—	15	15	14	—	13	—
—	Jęczmien:	12	—	10	—	9	—	8	10
—	Owsa.......	9	15	9	—	8	10	—	—
—	Grochu	25	—	23	—	—	—	—	—
—	Jagiel... ...	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Rzepaku..	20	—	—	—	—	—	—	—

Przekonali się o powyższych cenach zboża i oryginał jak zwykle podpisali:

Peszke. Nasturkiewicz W. G. VII. W. G.
Gołębiowski K. T.

LOTERYA KRAJOWA.

W 671 ciągnieniu dnia 5go Sierpn: 1835 r. w przytomności osób od rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące numera:

68. — 65. — 48. — 58. — 27.

Przyszłe Ciągnienie 672 przypada d. 12 Sierpnia 1835 r.

Ceny bydła z targu dnia 31 *Lipca* 1835 *r.* Wół ważący mięsa czystego funtów 500, złp. 162; funtów 450 złp. 144; funtów 350 złp. 120. funtów 300 złp. 102. funtów 250, złp. 72. Krowa średnia tłusta ważąca mięsa funtów 300 kosztuje złp. 79; chuda ważąca mięsa funtów 150 kosztuje złp. 52; Cielę średnie ważące mięsa funtów 48 kosztuje złp. 16 gr. 10. Wieprz średni spaśny ważący mięsa funtów — kosztuje złp. —; chudy ważący mięsa funtów — kostuje złp. —. Skop średni ważący funtów —, kosztuje zł: gr: —.

Przekonali się o powyższych cenach bydła i oryginał jak zwykle podyisali: *Peszke. Nasturkiewicz* W. G. VII. W. G. *Gołębiowski* K. T.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Wiedeń 22 *Lipca.* Mówią tu, że wkrótce ogłoszona będzie nowa ustawa względem poboru do wojska. Dotąd w całem Cesarstwie szlachta wolna była od poboru. Teraz przywiléj ten ma być zniesiony, i tylko członkowie stanów będą uwolnieni od zaciągu.

Professor politechnicznego instytutu Rippel powrócił tu z Galicyi. Złożył on akcyonaryuszom kolei żelaznéj, do Galicyi zaprowadzić się mającéj, rapport o śledztwach i badaniach, które uczynił. Rapport ten ma być nader korzystnym, i obiecuje szybkie uskutecznienie tego olbrzymiego dzieła.

Gdańsk 16 *Lipca.* Cesarsko rossyjskie wojska, mające przez Gdańsk udać się na rewiję kaliską, prowadzą z sobą 2800 cent: bagaży, które niezwłocznie po przybyciu ich na osiach do Kalisza odesłane będą, za złożeniem kaucyi 3000 talarów. Liczbę wozów, do tego transportu potrzebnych, podają na sto.

Paryż 21 *Lipca.* Rząd zachowuje dotychczas najgłębsze milczenie względem odebranéj wiadomości o klęsce jenerała Trezel w Oran. Nieszczęście to miało zajść 28 czerwca o 4 lieues od Arzew, gdzie Arabowie 15,000 dobrze uzbrojonych ludzi liczyli; kolumna zaś francuzka składała się tylko z 3000. Głoszą iż na miejsce legii cudzoziemskiéj posłane będą dwa pułki do Afryki. Z Algieru pod d. 9 b. m. piszą: Doniesienia z Oran są zasmucające. Jenerał Trezel wyruszył dla zasłonienia kilkunastu pokoleń od prześladowań Abdel Kadera, i zbił nieprzyjaciela w pierwszéj potyczce; w wąwozie jednak jednym napadli Arabowie na Francuzów i część pewną legii cudzoziemskiéj. Włochy natychmiast uciekli, a ztąd całe nieszczęście. Podług urzędowych wiadomości miało 500 Francuzów poledz, prywatne wiadomości wszakże daleko większą liczbę podają. Żołnierzy legii cudzoziemskiéj zabezpieczono w kwaterach przed rozjadłością Francuzów. Pewna część w téj bitwie mężnie się trzymała.

Poseł pruski Werther wyjechał z Paryża do wód w Teplitz, miejsce jego zastąpi radca poselstwa Brassien de St. Simon.

Wszyscy ministrowie udali się dziś do Neuilly, gdzie Król w radzie ministrów prezydować będzie. Rozstrzygana ma być na niéj kwestya wschodnia, w któréj Broglie przez lorda Granville ważne wiadomości od lorda Palmerstona odebrał.

Na dzisiejszém posiedzeniu słuchano obrony adwokata Menestrier za dwoma oskarżonemi. Zdaje się iż w tym tygodniu same tylko obrony słuchane będą.

Jenerał Mina zupełnie z odniesionych ran wyleczony został, i przybył 17 b. m. do Toulonse.

Cała siła Karlistów pod Puente de la Reyna zebrana, gotuje się w téj chwili z 24

działami do attaku. Gdy się Don Karlos dowiedział że 8000 ludzi z Bilbao idzie na odsiecz, posłał przeciwko nim 20 batalijonów pod dowództwem Eraso i Villareal. Po nieznacznej potyczce pod Salvatiera powróciły wojska na swoje stanowiska, gdyż z żadnej strony nieokazała się chęć stoczenia stanowczej walki.

Journal du Commerce zapowiada znaczne odmiany wyższych urzędników. P. Gisquet przeciwko któremu się ostatnie wypadki jak burza sciągnęły, ma w krótce urząd Prefekta policyi złożyć. Miejsce jego obejmie p. Frank-Carré Adwokat jeneralny przy sądzie królewskim, o którego powołaniu na ten urząd już przed miesiącem mówiono. Urzędnik ten bardzo miłym będzie gabinetowi; bo posiada nader obrotny charakter; jest uległy dla swoich przełożonych a dumny i surowy dla niższych; czegoby był często już na więźniach kwietniowych dowiódł. P. Thiers ma także wziąść dymissyę gdyż wpływy p. Guizot i Broglie są dla niego codziennie nieznośniejsze. P. Gasparin posiadający zupełnie zaufanie p. Guizot, gotów jest zająć miejsce p. Thiers. Okoliczność wykrycia przez niego spisku na życie króla przyczyni się zapewne do tego, tym bardziej że w biórach policyi i ministeryum nic w tym przedmiocie nie wykryto.

Constitutionel pisze iż książe Frias poseł Hiszpański otrzymał nowe rozkazy swego dworu, ażeby z pozwolenia rządu do zaciągania wojska dla królowej we Francyi niekorzystał, gdyż ustąpiona legija cudzoziemska i ochotnicy angielscy są dostateczne do ukończenia niszczącej Hiszpaniję wojny.

Przeciwnie pisze dziennik *Renovateur* pod d. 20 że poseł odebrał potrzebne fundusze do werbowania, i nominacyę dla jenerała porucznika Desmichels na dowódzcę tej wyprawy. Zarazem miało ministeryum francuzkie oświadczyć, że werbowaniu się nie sprzeciwia. W krótce zapewne wykryje się które doniesienie jest prawdziwsze.

Zdaje się iż policyja schronienie dwóch lub trzech zbiegłych więźniów kwietniowych wykryła; pewną jednak jest rzeczą że dowódzcy uszli poszukiwań p. Gisquet. Mówią że przybyli do Belgium wychodzcy, udać się mają do Szwajcaryi.

Sąd Parów myśli dopiero w sierpniu wydać wyrok przeciwko Lyończykom, poczem zamkną się izby.

Krol zarządził przez Biskupów i Arcybiskupów nabożeństwo żałobne za poległych w dniach lipcowych 1830 roku.

Powszechną uwagę zwrócił tu na siebie statek podwodny, *bateau poisson*, wynaleziony przez inżyniera *Villeroi*. Za pomocą tej machiny, zrobionej w kształcie wydrążonego żelaznego wieloryba, którą 3 lub czworo ludzi kierować może jak najswobodniej w najgłębszych nurtach, wydobywać można najmniejsze przedmioty, potem wypłynąć znowu na wierzch i płynąć, jak zwyczajnem czólnem. Akademia nauk mianowała już Kommisyę dla czynienia doświadczeń z tym statkiem. Przypominają, iż jeszcze r. 1819 zamierzono podobnym sposobem uwolnić Napoleona z wyspy Ś. Heleny.

Toulon 14 *Lipca*. Bryg Sylphe odpłynął z tąd do portu Hiszpańskiego Rosas; wiele innych statków uda się za nim dla krążenia po nad brzegami Hiszpanii.

Madryt 10 *Lipca*. Nie będzie od rzeczy, przy wzmagającej się ciekawości o sprawie hiszpańskiej, dać krótki rys tej krajny: Piąta część całej Hiszpanii zajmuje się rolnictwem; ale polowa prawie zdatnego do uprawy gruntu nie jest uprawną. Na powierzchni wynoszącej 9000 m. k. liczy Hiszpania 144 miast, 1351 miasteczek, 12,549 wsi, a zatem samych wsi ⅔ części tylko tej ilości, jaką Prussy na dwa razy mniejszej powierzchni posiadają. Miasta i wsie obszerne mają rozgraniczenia, ale największa część gruntu składa się z własności wspólnych, które z tąd utworzyły się, że kiedy wymarli posiadacze, grunta ich opuszczone w pastwisko zamienione zostały. W Estremadurze i Andaluzyi szczególniej, znajduje się znaczna liczba pól odłogiem leżących. Połączenie się klasztorów, kapitał duchownych i bogatej szlachty tworzy związek *Mesta*, któremu służy prawo wpędzania trzód swoich owiec na wszystkie pastwiska w królestwie za opłatą małego bardzo wynagrodzenia, 50,000 ludzi dwa razy w ciągu roku przepędzają przez kraj 5 milijonów owiec; na wiosnę z południowych prowincyj do północnych, w

jesieni z północnych do południowych; 90lo: szerokie wygony muszą być otwarte do przechodu tych trzód, a jeszcze pomimo tego przyległe pola lub znajdujace się na drodze a do gmin należące pastwiska, bywają uszkodzone, a często nawet zupełnie zniszczone. Trzody te nie hurtują na polach, tym sposobem stracony jest nawóz dla rolnictwa. Właściwy trybunał jest utworzony do wymierzania kary na każdego, ktoby w czemkolwiek czynił uszczerbek prawu wolnego pastwiska, a owczarzom i pastuchom tych trzód służy przywilej pociągania każdego przed ten trybunał, kto podług ich rozumienia ukrzywdził w czem *Mestę*. Do utrzymania tego nadużycia, dla wspólnej obrony trzód, mieszkańcy dolin i gór zawarli między sobą umowę. Z tej powierzchni kraju, która nie zostaje w żadnych stosunkach z *Mestą* przeszło ¾ części jest takiej, która nie może być alienowaną, bo należy albo do kościołów, albo do klasztorów, albo nakoniec tworzy majoraty, których w Hiszpanii pięć liczą gatunków: 1) *agnation rigurosa*, kiedy dziedzictwo spada na mężkich w prostej linii zstępnych, z zupełnem wyłączeniem kobiet; 2) *agnation artificiosa*, kiedy po mężkich następcach w prostej linii idących, następują dziedzice płci mężkiej, którzy z linii żeńskiej podług stopnia są najbliżsi; 3) *agnation de masculinidad*, kiedy dziedziczą mężczyzni i kobiety z mężkiej linii idący; 4) *la regulare* kiedy z obu płci dziedzice następować mogą, kobiety po mężczyznach, każde podług swojego stopnia; 5) *saltuario*, podług którego ci obejmną dziedzictwo, którzy w swej osobie łączą warunki i przymioty wymagane przez założyciela majoratu. Wdowy po właścicielach majoratu, albo wdowcy po właścicielkach, których majątek majoraty stanowiły, otrzymują pensją wynoszącą szóstą część dochodu, młodsze rodzeństwo otrzymuje pensją 40sty procent wynoszącą i tym sposobem zniżają się a mianowicie w Asturyi i Galicyi, do najniższych stopni społeczeństwa. Mniej zamożnemu Hiszpanowi niepodobna jest kupić dla siebie ziemi, gdy z powodu ogromnej massy gruntu nie mogącego być alienowanym, cena nie wielkiej powierzchni pól wystawionych na sprzedaż, jest nadzwyczajna, a tak, ta reszta dostaje się wielkim zamożnym posiadaczom, przez co massa majoratów ciągle się powiększa. Dróg jest nie wiele a i te są w złym bardzo stanie. Zniesienie majoratów albo ich przekształcenie, przedaż własności gminnych i pustyń, rozwiązanie *Mesty*, są środkami które już w r. 1795 Don Gaspars Melchior de Jovellanos, członek rady Kastylskiéj zalecał, a nawet usilnie doradzał. Co już wtedy za rzecz stósowną i użyteczną uważano, to teraz tém potrzebniejszem zdawać się powinno, kiedy nie idzie o samo tylko obudzenie przemysłu, ale jeszcze o dopełnienie przyjętych zobowiązań.

Alepo 3 *Czerwca*. Wyprawa do Eufratu postępuje żywo mimo przeszkód ze strony urzędników Mehmeda Ali. Pułkownik Chesnej nadaremnie starając się u Ibrahima baszy o pomoc i protekcyą, postanowił działać własnemi siłami. Pod karą śmierci zakazano dostarczać mu wielbłądów, lub innych środków przewozowych. Lecz pułkownik nie zraził się trudnościami i pokonał takowe. Tym końcem nakupił wołów do przewiezienia części materyału, i lekce ważąc sobie rozkazy Ibrahima, pierwszy transport wyprawił na Bir, oświadczając, że tylko przemocą potrafią go zmusić do niewypełnienia rozkazów jego rządu. Stałość ta, do jakiéj Arabowie nie są nawykli, pomieszała szyki Ibrahimowi baszy; transport puścił się w drogę i przybył do Biru, nie doznawszy żadnéj przeszkody. Mieszkańcy tego miasta otwarcie oświadczyli, iż dopomagać będą usiłowaniom tej wyprawy, z czego znacznych spodziewają się korzyści; wielu nawet najmuje się za robotników. Pułkownik Chesnéj z niecierpliwością oczekuje odpowiedzi gabinetu londyńskiego, na podany rapport o czynionych mu przeszkodach.

Doniesienie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od 4 do 5 Sierpnia.

Goertz Franciszek z Pruss, Fischer Franciszek z Galicyi, Hahn Georg z G., Tyszkowski Wincenty z G., Pancer Julia z Polski, Schutary Marya z P., Kozubowska Salomea z P., Ruttie Andrzéj z P., Hermanowska Antonina z P., Iwanicki Antoni.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Unversicht Karol do Pruss, Rüdiger Samuel do Pruss, Berger Karol do Pruss, Jastrzębski Józef do Galicyi, Zielonka Władysław w Okrąg.